

| **Aleg. 321****Sprawozdanie**

sejmowej Komisji sanitarnej w sprawie petycji Wydziału lekarskiego i Senatu Akademickiego c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie o budowę kliniki psychiatrycznej i zakładu dla obłąkanych w zachodniej części Galicji.

Wysoki Sejmie!

Wydział lekarski c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego w petycji z dnia 21. września b. r. wychodząc z założenia, iż budowa zakładu dla obłąkanych chorych, w zachodniej części kraju jest rzeczą postanowioną, udaje się do Wysokiego Sejmu z prośbą, aby kosztem części funduszu na tę budowę przeznaczonego, uchwalił w porozumieniu z Rządem wybudować pawilon na 60 chorych w dzisiejszym ogrodzie warzywnym szpitala Śgo Łazarza i aby zechciał ustąpić pawilon ten na pomieszczenie kliniki psychiatrycznej.

W petycji drugiej z dnia 3. października 1904 Wydział lekarski i Senat Akademicki przedkładają szereg motywów przemawiających za budową zakładu dla umysłowo chorych w samym Krakowie, lub najbliższej jego okolicy.

Ponieważ Komisya sanitarna już na jednym z poprzednich posiedzeń powzięła uchwałę przedłożyć Wysokiemu Sejmowi budowę Zakładu dla umysłowo chorych w Skawinie — a przez to przynajmniej do pewnego stopnia tym potrzebom ze względu na naukę psychiatrii, na które wskazują Wydział lekarski i Senat Akademicki czyni zadość, przeto Komisya sanitarna, nie biorąc pod uwagę tej załatwionej sprawy, rozpatruje tylko 1. petycję, to jest Wydziału lekarskiego w sprawie budowy kliniki psychiatrycznej.

Komisya jednomyślnie uznaje, że uzupełnienie Wydziału lekarskiego w Uniwersytecie Jagiellońskim kliniką psychiatryczną i nerwową jest rzeczą niezbędną i nie może być pod żadnym warunkiem odwlekana. Raz dla tego, że w myśl nowego porządku studiów lekarskich, słuchacze medycyny obowiązani są z psychiatrii i chorób nerwowych składać egzamin przy drugim rygorozum, powtóre dlatego, że niezależnie od egzaminów, brak kliniki psychiatrycznej i nerwowej oraz wykładów połączonych z demonstracją i obserwacją chorych w klinice, wytwarza lukę w wykształceniu lekarzy w naszych Uniwersytetach i czyni je niekompletnymi. — Skutkiem tego kraj nasz posiada bardzo mało specjalistów zajmujących się temi chorobami, tak iż obsadzanie posad nawet w tych nielicznych zakładach krajowych psychiatrycznych nieraz już napotykało na pewne trudności, a nadto brak wykształcenia w tym względzie odbija się także szkodliwie na czynnościach lekarzy sądowych, powiatowych i innych, co nie może być uważane za rzecz obojętną wobec faktu, że ilość osób dotkniętych chorobami umysłowemi i nerwowemi jest znaczna i z każdym rokiem się zwiększa.

Brak kliniki psychiatrycznej i nerwowej wobec nader szczupłych środków, które Wysoki Rząd przeznacza na inne kliniki i zakłady Wydziału lekarskiego, sprawia, że nasze Uniwersytety coraz bardziej nabierają charakteru niejako Uniwersytetów drugiego rzędu w państwie austriackiem.

To też Wydział lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego, zdając sobie z tego najdokładniej sprawę, od szeregu lat prawie bez przerwy czynił starania u Rządu o utworzenie kliniki psychiatrycznej — dotychczas jednakże wszystkie usiłowania i zabiegi Wydziału lekarskiego pozostały bez najmniejszego skutku.

Początkowo Ministerjum Oświaty proponowało klinikę psychiatryczną umieścić w pawilonie dla umysłowo chorych szpitala Ś-go Łazarza, i wyraziło gotowość zawiazania odpowiednich pertraktacyi z Wydziałem krajowym.

Gdy jednakże Wydział Lekarski przedstawił dowody poparte opinią c. k. starszego Rady budownictwa Saare'go, że pawilon ten na klinikę wcale się nie nadaje i że pomimo znacznych kosztów, z któremi musiałyby być połączone adaptacye, nie dałoby się usunąć licznych wadliwości tego budynku, Wysokie Ministerstwo w jednym z ostatnich swoich reskryptów oświadczyło, że kliniki nowej pod żadnym warunkiem budować nie będzie, a natomiast byłoby skłonem przyjąć na siebie koszta umieszczenia jej w jednym z istniejących budynków szpitalnych na warunkach podobnych do tych, na jakich istnieje klinika laryngologiczna i chorób wenerycznych.

Ponieważ w szpitalu Św. Łazarza Wydział Lekarski nie widzi budynku, któryby mógł być adaptowany na cele kliniki psychiatrycznej, ponieważ klinika psychiatryczna ze względu na współczesne wymagania musi być budynkiem, w którym już z góry pewne specjalne urządzenia muszą być uwzględnione, przeto Wydział Lekarski wobec tej kategorycznej odpowiedzi Wysokiego Ministerstwa nie widzi innej drogi, jak udać się do Wysokiego Sejmu, ażeby tę całą sprawę wziął pod swoją opiekę.

Mając to wszystko na względzie, Komisyja sanitarna przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm krajowy wzywa c. k. Rząd, by zechciał jak najspieszniej przystąpić do budowy i urządzenia kliniki psychiatrycznej i chorób nerwowych i kreowania odpowiedniej katedry przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do odstąpienia potrzebnej części gruntu w szpitalu św. Łazarza pod budowę kliniki psychiatrycznej w Krakowie.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Cybulski.